

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
(Економіко-правовий факультет)
ДЕПАРТАМЕНТ ФІНАНСІВ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ВИЩА ШКОЛА УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРАЦІЇ М. ОПОЛЄ (ПОЛЬЩА)
WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI W OPOLU, POLSKA
ВРОЦЛОВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
POLITECHNIKA WROCŁAWSKA, POLSKA
ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ КАЗНАЧЕЙСЬКОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

**ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУЦІЙ ТА
ІНСТРУМЕНТІВ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ, ТЕРИТОРІЙ
ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ: ТЕОРЕТИЧНІ,
МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції
24 жовтня 2024 року, м. Одеса, Україна

ОДЕСА
ОНУ
2024

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЛОГІСТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ПРИКОРДОННОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Сакун О.С.

доктор економічних наук, доцент, провідний науковий співробітник
Національний університет «Чернігівська політехніка»
м. Чернігів, Україна

Сучасна боротьба України проти російських загарбників вимагає від нашої країни залучення великих обсягів різноманітних ресурсів як гуманітарного, так і військового призначення. Проблема дефіциту та дисбалансу ресурсо-забезпечення особливо гостро постає у прикордонних (що межують з країною-агресором) регіонах та регіонів, що межують з лінією бойового зіткнення.

З огляду на це великого значення набуває діяльність, пов'язана зі здійсненням логістичних операцій на цих територіях та особливостями і проблемами постачання необхідних ресурсів.

Для більш глибокого та результативного дослідження даного питання необхідним є визначення сутності поняття «логістичні операції прикордонного регіону». На сьогодні відсутній єдиний підхід до трактування дефініції «логістичні операції». Так, Є. Воробець визначає давнє поняття, як «розвантаження, навантаження, складування, комплектація, транспортування, переміщення вантажів, а також збір, збереження та обробка даних інформаційного потоку щодо дій, про ведених з вищезазначеними операціями» [1].

Н. Дубінчук та Г. Мохонько надають трактування логістичних операцій як дій, що включають планування, систематизації та управління потоками різних видів ресурсів від постачальника до отримувача з метою закриття їх потреб [2].

На думку Г. Матвієнко-Біляєвої логістичні операції являють собою складний процес керування переміщенням і зберіганням таких видів ресурсів, як інформаційні, матеріальні та фінансові, з метою дотримання інтересів контрагентів [3].

Дещо збігається з цим визначенням трактування від авторів У. Росола, Н. Гладинець, С. Нестерова щодо того, що логістичні операції – це дії та процеси, які включають планування, організацію та управління рухом і

збереженням товарів та послуг для задоволення потреб і виробника, і споживача [4].

О. Сорока акцентує увагу на управлінському аспекті [5], трактуючи логістичні операції, як систему управління переміщенням і зберіганням ресурсних потоків від виробника до клієнта для оптимізації витрат та якості обслуговування.

Як бачимо з наведених трактувань, не існує єдиного універсального визначення поняття логістичних операцій. Якщо ж конкретизувати цю дефініцію до рівня прикордонного регіону, то на нашу думку, слід запропонувати наступне: логістичні операції прикордонного регіону – це складна система взаємоузгоджених дій та процесів, спрямована на оптимізацію часових та фінансових затрат на переміщення та зберігання всіх видів ресурсів від джерела до кінцевого споживача з дотриманням вимог безпеки та врахуванням всіх ризиків на прифронтових та близьких до країни-агресора територіях. Такі операції будуть включати планування, координування, управління транспортуванням та зберіганням на складі, дотримання умов збереження якості, конфіденційність та захист (в окремих випадках стратегічної значущості), облік тощо.

В сучасних реаліях в прикордонному регіоні логістичні операції виконують ключову роль не лише для ефективності ведення бізнесу та задоволення потреб комерційних споживачів, а й стратегічну безпекову та гуманітарну роль для соціально вразливих верств населення (постраждали від бойових дій; внутрішньо переміщені особи; люди, що втратили житло внаслідок війни; евакуйовані з окупованих територій тощо) та виконання завдань Збройними силами України (провізія; матеріально-технічне забезпечення; засоби зв'язку, захисту, засоби для виконання бойових завдань і т.д.).

До особливостей логістичних операцій прикордонного регіону в умовах війни слід віднести:

- складність побудови маршрутів через пошкодження, знищення або непридатність (замінування) традиційних налагоджених шляхів;
- підвищений рівень вимог до захисту вантажу через територіальну близькість до зони бойових дій або ворожих кордонів;
- обмеженість або дефіцит ресурсів, які підлягають розподілу;
- вимога щодо скорочених термінів переміщення через важливість вантажу (у випадку із постачаннями для ЗСУ або потерпілих внаслідок бойових дій);
- ускладнений доступ до кінцевого споживача;

- високий рівень безпекових ризиків;
- знищення та пошкодження транспортної інфраструктури;
- невизначеність кінцевих термінів постачання та оплати (у випадках роботи волонтерів, що залежить від швидкості накопичення необхідного обсягу фінансових ресурсів).

Відповідно до темпу розвитку інноваційних технологій для оптимізації логістичних операцій в сучасних умовах війни доцільним є використання на прикордонних з ворогом територіях безпілотних транспортних засобів (з метою мінімізації ризику людських втрат), а також запровадження сучасної системи автоматизації управління логістичними операціями в таких регіонах з метою підвищення їх безпеки та ефективності, а також оптимального розподілу ресурсів.

Література:

1. Воробець Є. О. Теоретичні основи та сутність логістичних операцій. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 5. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-81> .
2. Дубінчук Н. П. Мохонько Г. А. Логістична система підприємств меблевої промисловості в умовах посилення конкуренції. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: зб. тез доп. IV Міжнар. наук.-практ. конф.*, м. Київ, 20 квіт. 2023 р. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка». 2023. С. 159.
3. Матвієнко-Біляєва Г. Л. Логістична система підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 41. С. 108–111.
4. Росола У. В., Гладинець Н. Ю., Нестерова С. В. Функція логістики в організації виробництва підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Освіта і наука»*. 2022. № 2. С. 303–309.
5. Сорока О. Ю. Складові логістичного менеджменту енергопідприємства. *Збірка матеріалів всеукраїнської наукової конференції (із зарубіжною участю). Актуальні проблеми розвитку менеджменту, фінансів та фінансової науки: ідеї та їх впровадження*, 2020. С. 125.